

مَشَارِقُ

۱۳۲۶

درسمادنده یکی پوسته‌خانه قارشوسنده
دائرة مخصوصه در
محل اراهه :

اسمکمزه موافق آثار جدیده مع المنونیه قبول اولنوره
درج ایدیلیمین آثار اعاده اولنور
انظار :

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دین باحث هفته‌لق رساله در

مؤسسلی : ابوالعلا دین‌المابدین - ح. اشرف ادیب

درسمادنده نسخه سی ۵۰ پاره در

تاریخ تاسیسی :
۱۱ نوز ۳۲۴

تیریلده دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنور.

درسمادنده	سهلکی الق ایلی	۶۵	۳۵
ولایاتده		۹۰	۵۰
مالک اجنبیهده		۹۰	۵۰ غروشدر.

درسمادنده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنوره

خدمتی اوله مازی؟ دیه طوروب دوشونورکن « صراط مستقیم » ک آتجی و اونجی نسخه لرنده خطبه لرده دارایی که منظر چشم دقم اولدی. ذهنی غیبه قلیان بعضی سؤاللر زائل اولمش ایسه ده بعضاری هنوز زائل اولدی.

« صراط مستقیم » ک اونجی نسخه سنده حلیم ثابت افندی « اوائل اسلامده خطیبلر، او بیوک مسلمانلر خطبه لرله اهل ایمانی اعلائی کلمه الله یولنده غیرته، ملت و وطن اوغرنده همه، حقوق جایه واحکام شرعی بی محافظه امرنده حیت واجتهاده دعوت ایدرلر و خطبه لر واسطه سیله پک چوق وقوعات سیاسییه وجوده کتیر لر دی. حتی عصر رسالنده فخر کائنات افندمک قرائت بیوردینی خطبه لر او زمانلرده تحدث ایدن وقوعات مهمه حقنده تعلیمات نبوییه بی تضمن ایتمکده ایدی » بیوریور که بوسوزلر خطبه لرک جهت دنیا به تعلق ایدر. مسائل اجتماعیه و امور مهمه سیاسییه مزکده خادم مقدسی اولدینی و بویله بزم کبی اون ایکی آی ایچون محدود خطبه لر او قونجوب بلکه حال و موقمه و احتیاج زمانه کوره خطبه لر او قونه سیله چکنی کوستر مکده در. ایشته ذهنی غیبه قلیان مسائلدن بریسی بو ایدی. مطبوعاتک سر بست اولدینی شو زمانده نیچون اهلندن کوزل شیر ایسته میهلم، نه ایچون خاطر مزه کن شیری صور میهلم، او کر میهلم ..؟ خطبه لر یه عریجه اولدیننه کوره، نه اولور هر هفته او قوبه جمنز خطبه لر ی هر نه یه متعلق اولور سه اولسون زمانز علمانی ترتیب و عقیدنده ترجمه ایلیوب (صراط مستقیم) و یا خود بشقه بر واسطه ایله نشر و اعلان ایلسه لر، عجا اتحاد و انفاقز من جهت تأمین ایدلمش اولمازی؟ اوت، اهالی اوزرنده پک بیوک حسن تأثیر بر اقییر. بن اویله ظن ایدیورم که بو کون خطبه لر مزک یوزده سکسانی او قودینی خطبه لرک معالرنی بیلیور. و بر خطیب او قودینی خطبه نک معناسنی بیلر سه قیلدیر دینی جهه نمازنده اشباه وارد، دینور. ایشته اک مهم اولان بو جهت ده بر کره تأمین ایدلمش اولور.

اهالی عریجه آکلاد قلیری حالده فصل حسن تأثیر حاصل ایده چکی بخشه کلنجه : اولاً: آز چوق مکتب، مدرسه کورمش کیسه لر بر طاقم مانوس کله لرله، سهل الفهم عباره لرله ترتیب اولمش خطبه لر ی پک قولای آکلار لر و نصایحک نه دن عبارت اولدینی کندیلری آکلاد قلیری کبی آکلایانلر ده تفهیمه چالیشیرلر.

ثانیاً: بالجمله اهالی بویله معبدلر ده قرائت اولتان و احتیاج زمانه عاقد بولان خطبه لرک ساحه انتشاره وضعنی و هر خطیبک بو کون مذکور خطبه بی قرائتی ایشیدنجه کندیسنده بر حسن تفهم او یانیر. او یانیر ده دیکله یه چکی خطبه یه قارشو بیکانه قالیوب بو هفته نک خطبه سنده اهالی یه نه کبی نصایح وار دیه آکلایانلردن صوروب او کر فکی عادتا کندیسنه وظیفه ایدینیر. اهالی ده کی بو حسی، کچن هفته ایراد ایتدیکم حربت خطبه سنده بالذات مشاهده ایتدم. ایشته بو صورته زمانک احتیاجی و هر مسئله نک اهالیجه ایشیدیلوب آکلاد قلیسی و او مسئله اوزرنه افکار عمومیه نک نه مرکزده اولدینی و الحاصل جمعیت اسلامیه نک زمانه کوره متحد الرای بولنسی خطبه لرک بروجده مشروح ترتیب و تنظیمه اک کوزل صورته حصوا پذیر اوله جنی محققدر.

خلوص نیتیه باغشالانسون، دها برشی صوره جمن : عجا جهه نمازنده او قونسی و دیکله نلسی فرض اولان خطبه، الفاظی اعتبار یله می، یوقسه معناسی اعتبار یله می فرض قلنش؟ هر حالده الفاظی اعتبار یله اولیه جق. چونکه خطبه لر مزده قرآن کریمدن، احادیث نبویه دن ماعداسی شونک بونک سوزلری اولدیندن الفاظنده قدسیت یوق که مقروض بولنش اولسون. اگر معناسی اعتبار یله فرض قلنش ایسه خطبه لر ی دکل خطیبک، حتی اهالینک بیله آکلاد قلیسی لازم کلیور. او حالده آیات کریمه و احادیث شریفه مستثنا اولدینی حالده ایده چکنز نصایحی، ویره چکنز تلقیناتی لسانزله ادا و ایفا ایتسه ک بر محذور واری؟ بو خصوصلر احتمالکه بین علماء مذاکره و مناقشه اولمشدر، « عریجه دن ماندا بر لسان ایله خطبه لر ایفا اولماز » طرزنده بلکه جواب بیله ویرلشدر. فقط بو جواب نه کبی دلائله استناداً و بریلور؟ بورلری مجهولز بولندیندن کیفیتی یه اجله علمازدن استیضاح ایتمکده بز.

فلبه ده جامع کبیر خطیبی
مافظ نانی

صراط مستقیم

فاضل محترم حلیم ثابت افندی حضرتلری طرفندن « خطبه لره دأر » یازیلان مقالات کچن نسخه مزده نهایت بولدی. کمال اعتنا ایله اجرا قلنان تبعات عمیق و محصولی اولان بو کزیده مقاله لر، مطالعات و ملاحظه تکزی مؤید بولوغتده در. مع مافیله بو مسئله مهیدر. نقول معتبره نظره آله رق اتفاق علما ایله بر صورت قطعه ده حل کیفیت لازم در. افاضل علمازک بو باده کی آرای صابهلرنی استقصا ایلرز.

سلامه قادی

ارتجی فصلک ما بهری

تستر قادینلرک اکتساب کمال ایتلرینه مانعیدر؟

دیورلر که: مستوریتک قادینلر اوزرنده آثار سیئه سی کوریلن اوج مهم مضرتی وارد. برنجیسی - سختلرنی خللدار ایدر؛ اونلری خسته لکله، سیکر کوشکککارینه معروض بر اقییر. بر کره ده اعصابه ضعف کلنجه آرتق بتون قوای معنویه نک وازی مختل اولور. بوندن ده مستور اولان قادینلرک شهوات نفسانیله رینه دها زیاده اسیر اولملری لازم کلیور. زیرا اعصابک ضعفدن سلاقی ضبط نفس ایچون انسانک اک بیوک معیندر. حالبوکه سیکرلرک کوشکککی اونی دست شهواتده بازیجه ایدن اسبابک اک قویسیدر.

ایکنجیسی - تستر اولنه جک آدمک آله جنی قادینی کور مسنه ماندر که بوده طلاقک چوقلغنه. قاری قوجه آره سنده محبت حاصل اولماسنه اک بیوک بر سیدر.

اوچنجیسی - مستوریت قادینلری تلم و تهذیب منع ایدر. مکتبلره کیدرک قوای عقلیه و اخلاقیله رنی مظهر فیض و انبساط ایتلرینه مانع اولور.

کورلدیکی اوزره - اوکنجک هوا وهوسه طالمسنه، بوخصوصده هر وسیله دن استفاده ایتسنه باشقهجه یاردیمی اولور؟

اگر بویله اولماش اولایدی هر بیهسی صاعلام آدهک قلبی ده پاک اولسی لازم کلیدی که بوده واقعه مخالفدر. زیرا حیاسرلرک، فسق وفجور اربانک قسم اعظمی کوجلی قوتلی حریفلردر. لکن شیدی دینه بیلیرکه بوحال اونلرک تربیه ایدلملرندن ایلری کلیور. یوقسه اگر بوآدملر جدی بر صورتده تربیه ایدیلهدیلرده صحت بدن ایله سلامت عقل و اخلاقی جمع اتمش اولهیدیلر او زمان بو تربیه اونلرک اوکنده اخلاقاً مردود اولان هر فضیحه قارشى غایت منبع بر مانع اولوردی.

بزده دیرزکه: اصحاب فسق وفضاحتدن چوغی تربیه کورمش، منور الافکار آدملردندر. حق ایلرندن برچوغی تربیه نک اساسلری طوغریدن طوغری به آور وپادن آلمش اولمقله برابر شهوات بهییه باشقلرندن زیاده انهماک ایتمکدهدرلر.

فقط تربیه نک انسانی، ناصیه انسانی لکه دار ایدن، هر فضیحه دن آیقویان نوعنه کلنجه بودلوسی یالکز فلاسفه دینلن افراده بولنه بیلیرکه بونک ده انجق کثرت تبعله، قلبی حقایق اشیا به اشباع ایله حاصل اوله بیله جکی میدانددر. حال بوکه بوکون املری تشکیل ایدن افراذن قسم اعظمک بو تهذیب عالیدن علی الاطلاق نصیبی اولدینی کبی بویله بر سعادتک غایت اوزاق بر مستقبلمه بیله تعمیمه امکان یوقدر.

بن بوسوزلری سویلرکن پیشکاه امعانده طوران برچوق حادثات ده بکا شهادت ایدوب طور یور قارئین کرامده بصیرت صاحبی اولدقلرچون اومارم که بو بدهاقتی تسلیم ایدرلرده حق اعزاز ایلش اولورلر.

شیدی شو مطالعاتک صحتی تحقیق ایدنجه یقیناً اکلاشیلورکه مستور اولهرق اولرنده مصون بولنان قادیلرک شهواته تمایللری، هوسات نفسانیلرینی دوشونملری البته اوته کیلرندن ده آزرده ذاتاً قضیه نک جدل کوتورر یری ده یوقدر.

ضعف اعصاب ایله بونک نتیجه سی اولهرق قوای عقلیه عارض اولان قلت موازنه بیه کلنجه، بن بونک غرب قادیلرنده ده چوق اولدینی فکرندیم. زیرا بوضف یالکز تستردن، برده ارککلرله عدم اختلاطن ایلری کلز. بونک اسبابی صایله مایه جق قدر چوقدرکه هموم و غوم، فقر و سقالت، عشق و غرام کبی نامعدود شیر هپ او جمله دندر. جرائد طبیعه دن هانکیسی اولورسه اولسون مطالعه ایدن کورورکه بوخسته لق غرب قادیلرنجه بر امر عادی حکمی آماشدر.

بوندن باشقه بر امته ضعف اعصابی کوستر برچوق دلائل واردرکه ک باشلوجه سی اتحارک کثرتدر. (لومبروزو) کبی جرائم و جنایاته دائر تحریات عمیقده بولنان ذوات اثبات ایدیلورلرکه انسان قوه عقلیه سی تام اولدقجه جنایت قتل و انفجاری قطعاً ارتکاب ایدمزن. مادام که قوه عقلیه نک سلامتی ده اعصابک صحتنه مربوطدر، اویله ایسه کثرت اتحار بزه شوایکی عالمده کی قادیلرندن هانکیسک اعصابی ده ضعیف اولدینی کوسترن حسی بر دلیل اولور.

شیدی بز شو اوج ادعایی رد ایچون دیرزکه: مستور اولان قادیلر نه دینلدیکی کبی خسته در، نه ده کوشک سیکر ایدر، بالعکس عمومیت اعتباریله، آچیق کزن قادیلرندن ده قوتلیدرکه هر شرقی بوقضیه نک صحتنه بدهاقتی حکم ایدر. ذاتاً مسلمان قادیلری اون اوج عصر دن بری مستوریت ایچنده یاشایورلر. اگر تستر بولرده، هانکی نوعدن اولورسه اولسون، برضعف حصوله کتیرمش اولسهیدی او ضعیفی ارککلرک ده، قادیلرکده نسلاً بعد نسل توارث ایتلری، بناء علیه بوکون مسلمین و مسلماتک ضعف و درماندگی به نمونه اولملری ایجاب ایدردی. زیرا (امراض عمومیه) قواعدی بونی ایجاب ایدیلور. حال بوکه بز بونک عکسفی مشاهده ایتمکده یز. کورویورزکه مستور اولان قادیلرک چوققلری او برلرینک چوققلرندن ده قوی اولیور. بوندن باشقه صحتی ایستاتستیکلر و فیاتک نسبتاً قادیلرکده ده چوق اولدینی هیچ بر زمان کوسترمه مشدر. اگر تستر صحتنه مضر اولسهیدی بالطبع و فیات قادیلرکده ده چوق اولوردی. دیک بو ادعاده واقعک خلافه ایش.

مستور قادیلرک شهوات نفسانیلرینده ده زیاده اسیر اولملرینه کلنجه بوده (علم الروح عملی) به مطابق دکلددر. زیرا هر کس بیلیرکه انسانک حظوظات حیوانیه سنه اولان تمایلی انجق او تمایلی غیبیقلایه جق اسباب آره سنده بولدینی صورتده کسب اشتداد ایدر. کذلک انسان نیل مرامه سهولت کورمدکجه اومیل ایچونده محاکمه عقله غلبه ممکن اوله ماز. او حالده شو ایکی قادیلرک هانکیسی اسباب مشدده شهوته ده زیاده معروضدر؟ مستور اولانی، آچیقده کزغمی؟ غیرت دینیلرندن، غایت حکم بر عادت راسخملرندن طولانی ارککلر اختلاطن بری اولانلری، یوقسه اختلاط ایدنلری؟ بالطبع ایکنجیلری دکلیدر؟ ذآ (علم الروح) بزم ایچون بو حقیقه نک بیوک شهیددر. بر جهتمدن بویله. دیگر جهتمدن ایسه شهوات نفسانیه سنی قولایجه انفاذ ایدمیلدنک انسان اوزرنده بیوک بر تأثیری واردر. زیرا بو سهولت انسانی هوساتنه مقاومتن منع ایدر. خصیصه کبر ووقاری قوتدن دوشورر، آدمه او کبی آرزولری کریمه کوسترن عزت نفسی، خاصه ابایی اولدورور.

سزه بر مثل کتیریم: یاشلری، تربیلری بر درجه ده بولنان ایکی کنج تصور ایدیکز که بر مکتبه، برطاوان آلتنده تحصیل ایدیلورلر. بولرندن بری عالمه سنندن اوزاق اولدینی ایچون هوسات طبیعیه سی پشنده کز مه سنه تربیه مکاتبه سیله بدناملق اندیشه سنندن باشقه بر مانع کورمیور. دیکری ایسه عالمه سیله محاط اولوب بتون حرکاتی نظارت آلتنده بولدینی ایچون کندیسیله آرزولری آره سننده بر چوق پرده لر کورویورکه برینی بر طرف ایتسه دیکری ظاهر اولور، اونده قالدیرسه بر دیکری ده میدان چیقور. شیدی بو ایکی کجین عجباً هانکیسک شهوات نفسانیه بیه میلی ده شیدد، لذائذ طبیعیه انهماک ده چوق اولور؟ اولکیسک اوله جفته بدهاقتی حکم اولونیور، دکلی؟ پک اعلا، بویله بر کجی صحت بیه سی، جمله عضلیه سنک انتظامی ادواق نفسانیه سنه قایلمدن کریمی چویرر، یوقسه بو صحتکده - هر زمان

نفسانیه بی او یاندیرر. بالعکس مفسد و رذائله قارشلی اویله مادی برمانع تشکیل ایدرکه اگر اوگا — تأثیرینی برقات دها تأیید ایدرکه — برده معنوی مانع علاوه ایدیلیرسه او زمان شومدنیتک، صرف مادی اولان شومدنیتک وجودنده خونین جریحهلر شکلی آلمش فلا کتلیک، مصیبتلرک پک چوغنی بشریتک اوستندن صیریلیر کیدر.

محمد عا کف

مواظبات

مقری : مناستری اسماعیل حتی
محرری : سیروزی ح . اشرف ادیب

درس : ۴۹ — ۸ اگستوس ۳۲۴

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم . بسم الله الرحمن الرحیم

[یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله والرسول ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الآخر ذلك خیر واحسن تأویلاً] صدق الله العظیم .

درس سابقده بیان اولونان آیت جلیله نیک خلاصه سی اماناتی اهلنه تأدییه ایتلی و حکمه مأمور اولانر ، مأذون اولانر دائماً حقانیت وعدالتدن آیرلماملی . [ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها واذا حکمتم بین الناس ان تحکموا بالعدل] بیورلمشدی .

امام فخرالدین رازی دییورکه : ایشته باق ، دقت ایت! اولاجناب باری بالجمله سلاطین و خلفایه ، حکام و امرا یه نه بی امر و فرمان بیوردی ؟ هر امانتی اهلنه تفویض ، هر ایشی اربانه حواله ایتلی ، هر حتی ، هر حقوقی صاحبنه ایصال ایتلی . بالخاصه حکمه تصدی ایدنر دائماً شرع شریف موجبنه ، عدالت و حقانیت مقتضاسنجه حکم ایتسونلر . اول باول بونی فرمان بیوردی ، و تا کیدعلی التا کید اولق اوزره [ان الله نعماً یمظکم به ان الله کان سمیعاً بصیراً] بووعظی سزه و یرن الله در . باق نه کوزل و عظم ایدیور . سزک سلامتکزی تأمین بیوریور . بیلش اولوک که ربکز بتون اقوالکزی ، کلماتکزی ایشیدیر ، جمله احوالکزی ، افعالکزی بیلر و کورور . الهی اونوتمایک . عظمت و جلالت قارشلی دائماً عبودیت و وظائفی ایفایه چالیشک .

بویله امر و فرمان بیوردقدن صوکر مؤمنلرک جمله سنه خطایاً بیوریورکه : [یا ایها الذین آمنوا] ای مؤمنلر ، که بکا ایمان ایتدیکره ، ایمانک مقتضاسی عدالتی قبول ایتکدر . اویله ایسه [اطیعوا الله] اول باول الله اطاعت ایدک . [الذی اسس قواعد العدل] اول الله که عدل قواعدینی تأسیس بیورمشدر . نه قدر عدله متعلق حقوق ، محافظه انتظامه متعلق احکام و ارسه هیچ بریسنی اخلال ایتدیکره قانونلر وضع ایتمشدر .

(روو) ده کورویورکه : رسمی ایستاتستیکلردن آلمان معلومات موثوقه یه نظراً ایتالیاده ۱۸۸۹ دن ۹۳ سنه سنه قدر گذار ایدن بش سنه ظرفنده ۵۶۹ قادین انخار ایتمشدر . فرانسه ده عین مدت ظرفنده ۵۸۶۹ قادین کندینی اولدورمشدر . پک اعلا ، شمیدی بکا برده عموم مالک شرقیه ده ، خصوصیه مصرده وقوعه کلن انخاری کوستریکز . بوانخارلر عشق و سودایه ، فقر و سفالته ، الحاصل دهانه کبی اسبابه عطف ایدیلیرسه ایدلسون هر حالده جبانته نفسانییه ، ضعف اعصابه حسی بر دلیلدر . اویله ایسه دیک که شرق قادینلرینک اعصابی غرب قادینلرینک کندن دها قوتلی ، کندیلری ده حظوظات نفسانیه لرینه غلبه چالمقه اونه کیلردن دها متانتلی ایش .

انسانک شهواته تمایل ، ضبط نفسه عدم قدرتی طوغریدن طوغرییه ضعف اعصابدن ایلری کلدیکی صورتده شرقیلرک اعصابی غربیلرک کندن دها قوتلی اولق ایجاب ایدر . زیراً غربیلر بتون افرادی آره سنده متعم اولان تربیه و تعلم ایلر برابر بلای عشرتدن حالا وازچکه میورلر . حال بوکه سرخوشلغک فنالی ، هر کون ، هر ساعت عقله ، ماله ، روحه ایراث ایتکده اولدینی خسارک شدتی عموک مسلیدر . آرتق دیکر مشتهیات ده بوکا قیاس اولمایدر ؛ چونکه اولدرده نسبتاً غربده دها چوق نفوسی اشغال ایدیور .

تستر ارککک آلاجنی قادینی کورمسنه مانعدر ، دییه رک بوندن کثرت طلاق و اوندن ده قادینلرک سفالته استنتاج ایدنلره کلنجه . . دیرزکه : کثرت طلاقدن ، ارککلرک قادینلره قارشلی روا کوردکلری مظالمدن ایدیلن شکایتلر یالکز مسلمانلره مخصوص برشی دکلدر . بلکه بو حال مالک مدینه ده بزدن دها چوقدر . بونک ایچون انظار قارینی اون ایکنجی فصله توجیه ایدرز چونکه اوراده بو بحثه دائر ایضاحات کافیه ده ویرلمشدر .

تستر قادینلری تهذب و تعلمدن منع ایدر سوزینه کلنجه ، بوده طوغرو دکلدر . زیرا بر قیزیدی یاشندن اون ایکی یاشنه قدر مکتبه قاله بیلیرکه بوبش سنه ک مدتک اوقیزک قوای عقلیه سنی جدا کوزل بر صورتده تربیه و تهذیبه کفایتی میدانده در . بوندن باشقه بتون معللری قادین اولق اوزره قیزلره مخصوص مکاتب عالیه وجوده کتیرمکده غیرت دینییه اصحابنه کوره بیوک برایش دکلدر . اوزمان قیزلر مکتب داخلنده چار شافسزجه اوطوروزلر ؛ درس بیتوب مکتبدن چیقمه زمانی کلنجه تکرار اور تونه رک اولرینه کلیرلر . یوق ، اگر مقام تعلده بویله عالی بر مکتبی اداره ایده بیله جک معللرک ققدانی اورته یه سوریلرک اولورسه بالطبع قبول ایدیلر من . زیرا کوکلده صمیمی بر میل اولدقدن صوکره عزم و همتک یاپه مایه جنی ایش یوقدر . بونکله برابر عین زمانده هر شیئی بردن یاپه چالیشمق ده عیشدر . هر ایش بدایتده اوقاددن باشلار . صوکره یاواش یاواش بویوه رک نهایت کسب کال تام ایدر .

شو مطالعاتکده کاملاً صحتی تظاهر ایدنجه دیرزکه : مستوریت نه صحتی رخنه دار ایدر ، نه اعصابی ضعیف دوشورور ؛ نه ده هوسات